СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 59. Джерзі Сити, Н. Дж., четвер, 12-го березня 1936. — VOL. XLIV. No. 59. Jersey City, N. J., Thursday, March 12, 1936. THREE CENTS

НЮЙОРСЬКА ЛЕҐІСЛЯТУРА ЗА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Палата послів стейтової леґіслятури ухвалила значною більшістю голосів законопроект Берна про забезпечення проти безробіття. Проект був уже одобрений сенатом леґіслятури й тепер пішов до підпису стейтового ґубернатора.

На основі цього законопроекту підприємець може розділити свій дім від свого підприємства, якщо він наймає в кождім що найменше по 4 особи. Щоб мати право до забезпечення проти безробіття в 1938-мім році, робітник мусить бути нанятий у підприємстві в 1937-мім році щонайменше 90 днів. Закон звільняє від примусового забезпечення робітників, що не працюють руками та дістають щонайменше по 50 долярів тижневої заплати.

СТРАЙК БУДІВЛЯНОЇ ОБСЛУГИ ДАЛІ ШИРИТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Нові заходи міського посадника полагодити страйк обслуги високих будинків знову розбилися. Представник великої ґрупи власників замельних посілостей запропонував на радіо заключити з юнією нову угоду на три роки, але на старих умовах.

Супроти цього юнія викликала на страйк іще більше робітників, цим разом обслугу 111 хмародерів в околиці 42-гої вулиці. Страйк почався рано й люди, що мають канцелярії у високих будинках у цій околиці, знайшлися нагло без обслуги, хоч власники заздалегідь старалися приготовити на цей випадок, порозумівшися зі страйколомськими бюрами. У почекальнях цих будинків назбиралися великі товпи людей. Доперва узброєні сторожі вспіли привернути який-такий порядок.

Яких людей висилають страйколомські бюра, про це переконалися жильці високого апартаментового дому під ч. 888 на Парк Евені, коли один страйколом, нанятий як сторож для стереження дому, отворив собі підробленим ключем мешкання та викрав з нього дорогоцінностей і футер на загальну суму 56,500 долярів.

Юнія обслуги високих будинків каже, що страйк цих робітників коштує юнію денно 40,000 долярів, а юнія ще не платить ніяких страйкових допомог.

ПРОБУВАВ ПІДПЛАТИТИ ПРОКУРАТОРА.

НЮ ЙОРК. — Спеціяльний прокуратор у відомій справі Самуела Дрокмена каже, що в травні 1935-го року, коли велика лава присяжних суддів розглядала цю справу, Лев Бик, що має вже кримінальний рекорд, заплатив помічникові прокуратора 2,000 долярів. За кілька днів потім присяжні покінчили свій розслід, але не вирішили ніякого обвинувачення.

ПОСАДНИК КЛИЧЕ ЖІНКИ ДО ПРОТИВОЄННОЇ АКЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — На бенкеті, влаштованім Клюбом Жінок Міста в свою річницю, виступали з промовами визначні люди та говорили про важні громадські справи, в яких жінки можуть заважити багато своїми голосами й роботою.

Посадник міста Ню Йорку, Ля Ґвардія, звертав увагу жінкам, що нині світ знайшовся в положенню, дуже подібнім до того, в якім він був перед вибухом світової війни, та що жінки своєю акцією можуть запобігти повторенню людством цього досвіду. З ним годилася Перкинс, секретарка праці в кабінеті президента Рузвелта.

ЗА ВІДКЛИКАННЯ ПРИСЯГИ ВІРНОСТИ.

БОСТОН (Месечусетс). — Перед спеціяльним комітетом, що розслідкує питання відкликання закона про примусову присягу льояльности з боку вчителів, зявилися на переслухання величезні маси людей. Між іншими за відкликання закона говорили: Вилієм Лоренс, епископ епископальної церкви; о. Лестер Генкинс, капелян Американського Леґіону та проф. Джеймс МекЛефлин. Переслухання будуть тревати далі.

ЗАПИСАЛА МАЄТОК НА ЗВЕЛИЧАННЯ ПОЕТА.

МИНЮЛА (Лонг Айленд). — У місцевім суді зареєстровано тестамент пані Емілії Фолджер, вдови по нафтярі Генрію Фолджер, колишнім президенті „Стандард Ойл Ко.", що записала майже ввесь свій маєток на фундацію Шекспіра у Вашинґтоні.

Адвокати обчисляють вартість маєтку на два мілїони долярів.

ЗБИРАЮТЬСЯ ВИКОНАТИ КАРУ СМЕРТИ НА ҐАВПТМАНІ.

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — Полковник Марк Кимберлинґ, начальник стейтової тюрми, каже, що він уже не сподівається дальшого уласкавлення Бруна Ґавптмана й тому приступає до визначення дня на виконання кари смерти.

Він іще не сказав, коли Ґавптман має бути страчений, але ґазети догадуються, що це буде 3-го квітня.

ОСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД СКАЖЕНИНОЮ.

Департамент здоровля стейту Ню Йорк остерігає населення південної частини повіту Вестчестер, що там панує серед собак скаженина. Від початку цього року департамент знайшов 21 собаку, недужі на скаженину, що дає урядові основу думати, що таких собак мусить бути більше. Він радить власникам держати собаки вдома, щоби переконатися, чи вони не були покусані скаженими собаками, а населенню радить вистерігатися всяких псів.

КРІВАВИЙ ПОРАХУНОК.

На залізничій стації в Ходорові явився управитель лісів фондації гр. Скарбка Станислав Оганович із Бераздовець, щоб відїхати до Боринич. Коли виходив на перон, приступив до нього бувший лісничий, Віктор Гидзік і засипав його револьверовими стрілами. Від двох перших куль Оганович упав трупом на землю, а тоді Гидзік стрілив до нього ще тричі. Опісля віддав револьвер поліцаєві і відійшов з ним спокійно на поліцію. Показалося, що Гидзік кандидував свого часу на війта в Берездівцях, але до його вибору не допустив Оганович. Тоді Гидзік написав доноси на нього та його сестру, почтову урядничку в Ходорові, закидуючи їй зловживання. Оба доноси були наклепом і за те Гидзіка засуджено на 12 місяців вязниці.

ДУШОГУБСТВО І САМОВБИВСТВО.

В Стоянові, пов. Радехів, трапився випадок душогубства й самовбивства на любовному підкладі. Василь Багнюк, літ 26, хлібороб, від пятьох років удержував любовні зносини з Настею Писарчук. Останніми часами дівчина охолола в любові й рішучо відмовилась вийти замуж за Багнюка. Критичного дня дійшло між ними до гострої суперечки, якої наслідок був траґічний. Багнюк пострілив наречену в черево, а матір побив прикладом револьвера, бо заржавілий револьвер затявся. Опісля вибіг до городу, направив револьвер і стрілом у голову відобрав собі життя. Писарчуківна в дорозі до залізниці померла.

ЩО МОЖЕ ТРАПИТИСЬ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Цими днями один із членів „Французької Академії" мав заповіджений відчит у радіо. Коли станув перед мікрофоном, побачив, що забув дома окуляри, і не міг відчитати рукопису. Після цього інциденту дирекція радія в Парижі рішила у салі для відчитів зібрати цілу колекцію запасових окулярів. Добре би теж було, якби в усіх дирекціях радія мали теж на кожний випадок приготовані рукописи, бо поети і професори легко їх гублять і забувають.

СМЕРТЬ ПІД ЛЕДОМ.

В Небівцях, пов. Калуш, трапився страшний випадок. 4 хлопці, Ян і Казимир Понтелі, та Михайло й Петро Паращанюки, в віці 8—10 літ, верталися зі школи. По дорозі поступили на річку Болохівку ховзатися. В певному менті лід заломився й усі хлопці впали в воду. Лиш Петро Паращанюк вспів виратуватися.

ЗРІСТ ЗЛОЧИННОСТИ В ПОЛЬЩІ.

Появилася праця д-ра Радзіновича п. н. „Злочинність у Польщі в роках 1924—1933. Статистично-кримінальна студія". Подані автором числа викazують дуже сумне явище: постійний зріст злочинности в останніх часах. На 100,000 осіб населення Польщі в 1924 р. було 1,267 ріжних проступків, а в 1933 р. було аж 1,977, отже близько дві тисячі. Самих ошуканств на сто тисяч осіб було тоді 13,235; за десять літ це число подвоїлося, бо дійшло до 27,659. Крадіжів занотовано перед десятки роками 215,386, тепер було їх 471,717. Характеристичне при цьому, що крадежі творять майже три четвертини всієї злочинности.

КАПІТАН СКОЧИВ ДО МОРЯ НА ВІСТКУ ПРО СМЕРТЬ ДРУЖИНИ.

На покладі шведського корабля „Гротен" дійшло цими днями до страшної траґедії. Капітан того корабля Бахер дістав радіотелеграфічну вістку, що його молода дружина померла в лічниці в Стокгольмі. Бахер візвав до себе першого старшину корабля і спитав його, чи зуміє провадити корабель до порту, хоч на морі є густа мряка. Діставши потверджуючу відповідь, капітан скочив до моря і втопився. Його трупа не знайшли.

ТРИЦЯТЬ ЛІТ БЕЗ СНУ.

В Інтра, в малім італійськім селі в Калябрії, живе жінка, яка тому 30 літ породила першого й одинокого сина і від того часу терпить на безсонність. Від тієї хвилини хора, яка має нині 53 роки, не заснула ні на чверть години. Лікарі не вміють вияснити тої дивної недуги. Жінка є вже така виснажена, що цими днями мусіли її відвезти до лічниці.

В АНГЛІЇ ВИКРИЛИ ШАЙКУ ТОРГОВЦІВ ЖІНКАМИ.

Лондонська поліція знайшла на передмісті Лондону вбитого чоловіка. Слідство виказало, що вбитим є польський жид Касель, який займався торговлею жінками. Далі доходження виказали, що Касель вербував жінки до домів розпусти в Австралії, Полудневій Америці, Злучених Державах і Канаді. В тій цілі він стягав жінки до Англії і звідти висилав їх згідно з замовленням.

Щоб англійська влада не могла депортувати спроваджених до Англії жінок, Касель „видавав їх замуж" за ріжних драбів і злодіїв, які за це від „видаваних" жінок побирали від $250 до $500. Крім того „мужі" діставали комісове від зарібків протистуток у висоті $10 до $50. Далі ті жінки платили комісове й Каселеві, головному орґанізаторові проституції.

Поліція усталила, що головними помічниками Каселя були чужинці, які посідали головно канадійські пашпорти.

Лондонська поліція припускає, що Каселя вбили французькі бандити, які літаком прилетіли до Лондону, тут замордували Каселя і назад відлетіли до Франції. Французька поліція вже навіть усталила, що у справу вмішаний один кримінальник на імя Роджерс Марсель Версон, який утік з карної кольонії на Чортівськім Острові.

ТОНКИЙ ЛІД ЗАЛОМИВСЯ И ТРИ ОСОБИ ВТОПИЛИСЯ.

В місцевості Околево під Бедруском (Познаньщина) дві дівчинки, 8-ми й 9-літня, ховзалися по тонкім леді. В одній хвилині лід заломився й дівчатка почали топитися. Коваль Бушка хотів їх ратувати, але під ним теж заломився лід. Всі троє втопилися.

БІЛЯНС ЧЕСЬКОГО ШЛУНКА.

Чехословацька статистика обчислила, що один мешканець Чехословаччини споживає пересічно в однім році 57 кґ. пшеничної муки і 44 кґ. ячмінної, крім того 4 і пів кґ. рижу. З мяса споживає пересічно 28 і пів кґ., з того 13 і пів кґ. вепрового і 11 і пів кґ. волового, з овочів 17 кґ. яблок, отже кожного третього дня одно, 6 кґ. грушок, 4 кґ. черешень і т. д. Цукру потребує один мешканець 22 і пів кґ. річно. З напоїв випиває пересічно 52 і пів літра пива, 2 і пів літра вина і т. д. Кожний чехословак викурює річно 2,044 папіроски, 30 циґар, зуживаючи при цьому 30 пуделок сірників.

„НІЧОГО З ТЕБЕ НЕ БУДЕ"!

Вітчим славного німецького композитора Ріхарда Ваґнера був професійним співаком і актором. Малий Ріхард від дитинства перебував у товаристві кльовнів й акробатів і навіть сам виступав на сцені в ролі ангелика. У 1822 р. вписали його до дрезденської ґімназії. Там учився він теж гри на фортепяні. Його вчитель музики нераз говорив йому: нічого з тебе не буде! Знеохочений тим Ваґнер мало цікавився музикою. Підо впливом Шекспіра почав писати драми. Написав м. і. одну траґедію, в якій за чергою вмирали всі герої, числом 42. В останнім акті не стало вже живих осіб і тому мусів вивести на сцену духів погиблих. Щойно в Липську принагідно збудилося в ньому замилування до музики, коли почув симфонію Бетовена. Почав із запалом студіювати музику. Занедбав інші предмети й тепер уже всі професори однозгідно заявили, що з нього таки напевно нічого не буде. Покинув ґімназію і далі завзято студіював музику. Став великим композитором. Віщування його вчителів не здійснилися.

ДОХОДИ НОВОГО АНГЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

Як повідомляє англійська преса, новий англійський король Едвард VIII побиратиме цивільну лісту в тій самій висоті, що його батько, отже 472,000 фунтів річно. Є це найвища цивільна ліста, яку дістає тепер голова держави. Перед війною найвищу цивільну лісту діставав російський цар — майже втроє більшу від англійського короля. Австрійський цісар мав теж дуже високу лісту, бо двічі більшу від лісти англійського короля.

ГОСТРИЙ ПРИСУД ЗА ҐРАБІЖ НА УЛИЦІ.

Суддя Твіді з найвищого суду Алберти видав в Едмонтоні дуже гострий присуд проти Фреда Міна за ґрабіж на улиці міста Едмонтону. Міно вирвав силою з рук одної жінки її торбинку і за це дістав 5 літ вязниці і 30 буків.

НІМЕЧЧИНА НЕ ЗАБЕРЕ ВІЙСЬКА З НАДРЕНІЇ, КАЖЕ ГІТЛЕР

БЕРЛІН. — Канцлер Гітлер подав в інтервю з ґазетярами, що Німеччина в ніякому випадку не подасться і не забере німецьких військ із найстаршого кусня німецької землі, себто з Надренії. Заявив, що цілий світ має приняти це до відома і відповідно до цього застосуватись. Запевнив журналістів, що колись світ буде йому вдячний, що він усунув так скоро одну з найбільших перешкод до замирення Европи.

БУДУТЬ РІШАТИ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН. — Найважніші наради в справі вмаширування німецьких військ у Надренію відбудуться в Лондоні. Другі наради відбудуться в суботу в Женеві.

В АНГЛІЇ ПРОТИ ВІЙНИ.

ЛОНДОН. — Міністер загранчиних справ, Іден, не жалував у парляменті найгостріших слів, щоб натаврувати Німеччину за одностороннє зірвання льокарненського договору. Але в другій частині заявився за те, щоб таки брати під увагу мирову пропозицію Гітлера і вести з ним наради.

АНГЛІЙСЬКА ОПІНІЯ ПРОТИ ПОКАРАННЯ НІМЕЧЧИНИ.

ЛОНДОН. — Нема найменшого сумніву щодо думки англійського загалу, як треба поступити в теперішній ситуації. Як преса так і всі партії є за те, щоб у Лізі Націй дати Німеччині гостру наґану, але позатим не робити нічого, що моглоб довести до війни. Англія є проти війни з Німеччиною, як довго вона не нападає.

ГІТЛЕР ГОТОВ ГОДИТИСЯ.

БЕРЛІН. — Гітлер заповів, що він не тільки готовий до нових переговорів з Францією, але готов теж заключити договір про ненапад з Австрією і Чехословаччиною.

ФРАНЦІЯ НЕ ВИПОВІСТЬ ВІЙНИ.

ПАРИЖ. — Якби така подія як військова окупація Надренії була сталася в часах перед світовою війною, то нема сумніву, що Франція булаб виповіла війну Німеччині. А тепер заявила офіційно, що не піде війною.

ГІТЛЕР ГОДИТЬСЯ З ЛИТВОЮ.

БЕРЛІН. — Німецька преса знайдеться тепер у тяжкому положенні. До останніх часів вона виписувала несотворені річи на Литву і литовців. А тепер дістала наказ злаґіднити тон і писати про Литву самі гарні річи. Сталося це наслідком нової політики Гітлера, яка хоче перехилити Литву на німецьку сторону.

ЧЕХИ ВИСЕЛЮЮТЬ ПОЛЯКІВ.

ВАРШАВА (Польща). — Польська преса нарікає, що кождий тиждень приносить новий спис поляків, яких Чехословаччина видалює з Моравії й Шлеську.

НАЗИВАЮТЬ НАЗАРУКА „ПУБЛІЦИСТИЧНИМ ҐЕНҐСТЕРОМ".

ЛЬВІВ. — Посол д-р Степан Баран полемізує в „Ділі" з 27. лютого з д-ром Осипом Назаруком, редактором „Нової Зорі", орґану еп. Хомишина. Д-р Баран каже, що українська журналістика не знає такого бандитського способу ґазетарської полеміки, як його завів був д-р Назарук в Америці і який він практикує тепер на сторінках католицького орґану.

ДИМІСІЯ СОВЄТСЬКОГО ПОСЛА У ВАРШАВІ.

ЛЬВІВ. — З Варшави надійшла вістка про таємничий виїзд тамошнього совєтського посла Давтяна до Москви. Загально говорять, що Давтян уже на своє становище не повернеться. Польський уряд закидує йому, що він надто вмішується у внутрішні справи в Польщі, ідучи за вказівками Третього Інтернаціоналу. А совєтський уряд не задоволений з нього тому, що большевизм розвивається в Польщі надто поволі. Ось такі кружляють здогади.

ВИСТУПИ УКРАЇНСЬКОГО СПІВАКА В ҐАЗІ.

ҐАҐА (Голяндія). — Виступає тут український співак Микола Вайда. Співає на концертах виключно українські пісні — народні, історичні, козацькі, побутові, гумористичні та оперові арії з опер Гулака-Артемовського й Лисенка. Виступає у козацькому і народньому одязі. М. Вайда орудує сильним і милозвучним баритоном. Критика висказується про його спів дуже прихильно.

МАЛЮНКИ З ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

БРЮСЕЛЬ. — Вийшла книжка про творчість англійської малярки Лор Тернер, що в 1933 р. відбула подорож по Галичині. Цілий устун книжки присвячено малюнкам артистки, виконаним на Галицькій Україні. Серед репродукцій є праці артистки з Галичини, головно з Карпат. Є теж фрески з монастирської домової церкви в Підмихайлівцях. Книжка видана французькою мовою.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожду зміну адреси платиться 10 цент.ві

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КІНЕЦЬ ПОВОЄННОЇ ЕРИ В ЕВРОПІ

Дуже можливо, що на вмашируванні німецьких військ у Надренію заважили внутрішні, німецькі справи. Можливо, що диктатура потребувала відвернути увагу німецької людности від недомагань внутрішньої німецької політики, від фінансової й економічної кризи, і тому звернула її увагу на справу, довкола якої можна обєднати ввесь нарід навіть у найбільшій кризі. Бо знести демілітаризацію Надренії, значило стерти останню ганьбу, яка палила душу німецького народу. І ось ця ганьба вже минула, і то минула завдяки зарядженню Гітлера заняти Надренію німецьким військом.

Та важніше те, що означає цей факт в европейськім міжнароднім положенні, побудованім головно на версайськім мирі, змодифікованім у 1925 р. договором у Льокарні. Як відомо, у березні минулого року Гітлер проголосив світові заяву, що він не визнає більше тих точок версайського договору, якими обмежено збройну силу Німеччини. Разом з тим він заповів зброєння Німеччини. А тепер, по році, проголосив , що взагалі не визнає ні версайського договору, ні льокарненського, зазначуючи, що його заяву виправдує поступовання Франції, що заключила з Совєтами військовий договір, а тимсамим нарушила договір льокарненський. Він теж оправдує заняття Надренії німецьким військом іще й з того боку, що не бажає виставляти Німеччину на небезпеку у випадку, коли в Франції, завдяки любязним стосункам з Совєтами, готові прийти до влади — комуністи.

Ота заява Гітлера є нічим іншим, тільки дипльоматичним викрутом. Бо правда та, що, не зважаючи на союз Франції з Совєтами, скоріше чи пізніще було би прийшло до цього, що Німеччина булаб заняла Надренію і військово, щоб тим задокументувати повність своїх суверенних прав над цею територією. Значиться, що скоріше чи пізніше, а булоб таки прийшло до формальної ліквідації версайського договору.

Але сталося. Версайський договір, що створив повоєнну Европу, вже не існує. І є тепер тільки дві можливости. Або йти війною проти Німеччини, щоб силою вдержати існування цього договору, або приступати до нового укладу европейських відносин. Так, як тепер стоять справи, треба надіятися нових переговорів і нового укладу. Тільки ніхто не годен передбачити, чи вдасться перевести цей новий уклад мирним шляхом. Більшість переконана, що таки прийде до воєнного конфлікту. Можливо, що це не наступить зараз. Але воно готово наступити в дуже близькій будуччині. І це є причиною, чому всі держави видають тепер останні центи на зброєння. Всі вони говорять про мир, а заразом готуються до війни, яку вважають неминучою.

Д-р Остап Грицай.

ТІНЬ РОМАНА ВЕЛИКОГО

II.

Обговорюючи недавно на сторінках нашого журналу у статті під таким наголовком найновіщий твір української письменниці, Катрі Гриневичевої, повість **„Шестикрилець"**, я зазначив, що про дещо в цій книзі доведеться мені писати окремо, і це й роблю я в оцій другій статті, присвяченій мною тому творові нашої шановної авторки. Правда, — я мушу сказати притім, що „Шестикрилець" Гриневичевої це не одинока повість в нашій літературі, з якою нам треба познайомитись, бо появилося тут в останньому часі багато дечого, чому ми мусимо присвятити пильнішу увагу. Назвімо тут з того ось хочби тільки дуже цікаву збірку нарисів молоденького Гуцула **Василя Ткачука „Сині Чічки"**, історичний роман **Наталі Королевої „1313"**, **Ірини Вільде „Метелики на шпильках"** та **„Химерне серце"**, даліж — як одну з найважніших нових літературних появ у нас під теперішню пору — **Уласа Самчука „Війна й революція" (1934)**, а в области публіцистики збірку **Д. Донцова „Наша доба й література"** та новий літературний журнал **„Обрії"**, редаґований відомим поетом **Б. Кравцевом.**

Як сказано:

Про все те та про цілий ряд іншого доведеться мені подати читачам „Свободи'' по черзі точніші критичні інформації. А коли я тут дав першенство праці пані Гриневичевої і присвячую їй оцим уже другу розвідку, то це так тому, що можу тут навязати до моєї критичної праці про Гриневичеву, поміщеної свойого часу у „Свободі" з приводу її першого роману **„Шеломи в сонці (1928),** та тому, що „Шестикрилець" став під цю пору — у краю — предметом гарячих дискусій з причини поминення його при признанню літературної нагороди за рік 1935.

Ту нагороду не признано Гриневичевій за її „Шестикрильця" — хоч вона сьогодні як не-як найвидатніша письменниця України, а її „Шестикрилець'', не зважаючи на всі свої відємні сторони, твір незвичайної вартости. Признано нагороду Ірині Вільде за її згадані твори. І це так без ніякого огляду на те, що пані Вільде як мистецька духовість покищо — дуже скромна собі. А її нагороджені твори своїм рівнем такі, що наділення їх літературною нагородою стрінулося з протестами як у лоні самої комісії, так і в громадянстві.

Але лишім покищо літературну нагороду і твори Ірини Вільде на боці, а намагаймося зясувати дальше знаменні признаки книги і хисту Гриневичевої.

З цього погляду я вже, обговорюючи її „Шеломи в сонці'', підкреслював, що поодинокі картини, епізоди та настроєві моменти виходять в нашої письменниці куди краще, ніж цілість роману, розглядана читачем з погляду на такі і такі то домагання даного літературного жанру. Особливож щодо поступу **провідної акції** в повісти я мусів уже відносно роману „Шеломи в сонці" ствердити, що така тут авторкою не була придумана гаразд. Значить — акція роману не завязувалася на основах одного важливого конфлікту, займаючого собою щонайменші круги даного суспільного чи там національного середовища, і не була ведена акторкою з усією послідовністю та в гармонійнім обєднанню всіх моментів роману до такого чи іншого кінця. І тимто й відносно **персонажу** в першім романі Гриневичевої не можна було сказати, щоб усі його одиниці вязалися тісно й необхідно з цілістю даної акції, **просто** тому ось, що недостача такої, глибше обоснованої, **суцільної акції,** засуджувала даний персонаж згори на здовільність у його співучасти в поодиноких фазах роману. Ну, а в повісти „Шестикрилець" підхід авторки до структури твору лишається такийсамий. З тою тільки ріжницею, що коли вона у своїм першім романі намагалась зберегти форму клясичної повісти і не дивлячись на все наново проступаючі серпентини принагідних епізодів і настроїв, то в „Шестикрильцю" Гриневичева вже свідомо оперує епізодами і тільки епізодами, повязаними як одною-одинокою ланкою — особою Романа. — „Хочу — пише про те наша письменниця в отвертім листі до редакції „Назустріч" (в ч. 2. з 15. І. ц. р.) — відхилити від себе заміт, будьто я очеркнула назвою історичної повісти твір, який з нею не має нічого спільного. „Шестикрилець'' був задуманий і написаний для бібліофільського видання, і його підзаголовок є: **„панаґії"** — княже намисто. Це низка медаліонів, кожний цілість про себе, а звязані вони у своїй літературній формі особою свойого носія, нічим більше..." Значить — авторка намагалась тут історичному сюжетові надати нову форму, щось посереднє між повістю і збіркою оповідань. І це і треба підкреслити як момент розвитку в неї, навіть і на перекір тому, що повість „Шеломи в сонці" своїм змістом і попри недостачу одної одноцільної акції — трохи глибша, ніж „Шестикрилець''. А переломового значіння в нас набирають такі творчі спроби в ділянці історичного оповідання тому, що Гриневичева підходить до них з усім накладом своїх сил, свойого знання і своєї індивідуальности. Вона вкладає у свій твір такий важливий капітал підготовної праці, що з того погляду не може нині рівнатися з нею в нас ніхто, в нас іменно, де писання на коліні і писання по трафаретним штибам це, на жаль, ще завжди літаратурний звичай.

І тому Гриневичева пригадує вам щедрим багатством свойого знання великого француза Фльобера, що вистудіював колисьто літами руїни Катаґіни, поки написав своє передсмертне **„Салямбо".**

Так:

Треба нашій письменниці бажати з усієї душі, щоб вона попри ввесь лай ворожої їй критики стала **Фльобером української княжої давнини!** Вона, що так **дуже любить** історію своєї рідної землі...

Нехай, що деякі труднощі й небезпеки, звязані зі змаганням Гриневичевої **відтворити** нам епоху княжого володіння та її героїв, ще не переможені нею всеціло. І так форма поокремих для себе епізодів, хоч і всилі дати нам чудові **мініятури** — які покищо для нашої авторки найбільше питомі — то всетаки не надається до малюнків **монументального характеру,** так ось, як на канві широкої акції подумана правильна історична повість. І тому постать Романа Великого в „Шестикрильцю" це покищо лиш тінь, лиш сілюета, іноді вже дуже оживлена, але ще не передуховлена всеціло так, щоб той могутній самодержець України вилвигнувся перед нами у своїй історичній величі на ввесь ріст. Ненастанне **романтичне преображування** постаті Романа та **поетична стилізація** — при допомозі якої авторка і в формі мініятури та поокремого епізоду намагається у своїм творі монументалізувати малюнок свого героя — велить нам, правда, в останніх главах твору навіть глибоко співчувати з Романом Гриневичевої. Але ми почуваємо притім, що постать того українського князя, розмальована з усією повагою і глибінню **суворої історичної дійсности** — особливож з погляду на її **творчу далекосяглість та невблаганість державно-творчої рації** — мусілаб виглядати трохи інакше, ніж Роман у „Шестикрильцю", (хоч і тут він від хвилі, коли молодиком душить у своїх обіймах леопарда, аж до хвилі останньої боротьби під Завихостом — як я вже зазначив — змальований скрізь як **володарська людина).** І тоді й **історична синтеза** Романової епохи булаб може менше поетична, ніж та, що її бачимо в „Шестикрильцю'', коли авторка гуртує обік Романа людей з усього світа і звязує так цілість його культури з тодішньою Україною, але зате ідейно глибша і фактично вірніша. Що одначе малюнок характерів у Гриневичевої поглиблюється, цього доказом передовсім усі жіночі характери тут — Сарольта, а головно Рюриківна, Зеленгора, Уля та половецька княжна Чіті — проти яких у першім романі нашої авторки справді рідко обрисовується тільки одна Ясиня. І такасамо багато індивідуалізації бачиться і в численних мужеських постаттях з княжого почоту — цікаво накреслений нпр. оповідач Олесько з Библа — яким недостає тільки арени великих подій, щоб їх духовість лишилася нам у памяті не тільки відгуком їх імен та принагідних слів, але **й їх діл,** про які тут здебільша тільки чуємо.

А з цим ще один важний момент: **Момент мови** в нашім творі, та у Гриневичевої взагалі.

Я вже в моїй розвідці про „Шеломи в сонці'' зазначив, що наша авторка у своїм змаганню писати чистою українською мовою та примінити її з певного погляду до духа й до мови даної епохи, послугується часто дуже вишуканими словами — здебільшого мало відомими льокалізмами — так, що через те дикція у Гриневичевої стає місцями, і то дуже часто! — штучна, неприродня, тяжка, а іноді така незрозуміла, що просто не розбереш, про що йде річ. І що так воно справді, на це мені доказом голоси влаштованої мною приватної анкети про „Шестикрильця", де читачі зазначують, що без словара лектура Гриневичевої дуже утруднена.

І на це наша шановна письменниця зволить у своїх дальших творах звернути пильну увагу. **Бо якщо нині всякий літературний твір мусить бути писаний так, щоб його розуміли щонайширші круги читачів, то передусім такий, якого завданням є відкрити читачам минуле їх рідного краю.**

А тут треба ясної і щирої мови найглибшої душі і найглибшої любови.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Е. Онацький, Рим. — У надісланій Вами статті „Меморандум" про „українські меншини в Польщі", що повинна мати 8 сторін, бракує третьої сторони і тому годі її друкувати. Надішліть будь ласка те, що бракує.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член бр. Рожд. Пр. Бог., 259 від. У. Н. Союза в Шікаґо, Ілл., складаю сердечну подяку головним урядникам нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Петро Щербатий.

Образа.

— Чому добродійка Загониста не купує вже більше у вас?

— Вона образилась!

— Чим?

— В склепі сказали до неї, що вона найстарша клієнтка.

В цирулика.

— Скільки берете за вирвання зуба?

— Один злотий за годину.

УЛАС САМЧУК

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина перша.

Передрук забороняється! — Авторські права застережені.

— 22 —

— Вечерю принесуть за годину. Ґуляш — подвійна порція, сир і кава. Людей можеш собі вибрати.

Всі зацікавилися полоненими. Ті, що сиділи без сорочок, одягнулися й позащіплювалися. Старшинаж чужий прийде. Принаймні буде розрада. Всі задоволені.

По часі приводять. У чоботах, у довгих сірих плащах, у сірих з кляпами вовняних шапках. Один високий, дужий, оброслий досить порядною бородою.

Другий маленький, борідка цапком, рижоватий. У першого видно на нараменнику одну зірку. „Прапорщик'' чи щось таке.

— Ґутентаґ, — вітається „прапорщик" по-німецьки.

— Вількоммен. — Відповідає йому Брух. Брух сьогодні офіційна особа — дижурний. Миж усі мовчимо.

— Іх ферштеге етвас дойч. — Одразу заявляє полонений.

— Нун ґут! — киває головою Брух. — Бітте немен Зі пляц! — і показав на обрізок колоди коло грубки. Полонений старшина такий високий, що йому наша землянка низька й мусить нахилятися. На запрошення Бруха сідає. На ньому багато снігу, який коло печі починає швидко розтаювати. Вода стікає по плащі, чоботях. На долівці повстає калюжа. Це видно непокоїть нашого гостя.

— Вогер зінд Зі?" — питає Брух.

— „Іх бін авс Полтава... Абер іх габе гір дізе швайнарай...'' показує зніяковіло на долівку.

Ми усміхаємося. Це „швайнарай" він так кумедно виговорив, що ми всі дістали гарний, разом приятельський до нього настрій. Він починає нас цікавити. Другий стоїть коло дверей і розгублено посміхається. Обличчя його добряцьке, наївне. Він видно хотів би також щось сказати, але нічого не розуміє по-німецьки.

— „Дас махт ніхтс. Во іст дізе Полтава?" — каже знов Брух.

„Прапорщик" сміліє. — „Ін дер Украіне, гінтер дем Київ" — відповідає він. Сидить зігнутий. Обидві великі з грубими пальцями долоні обпер об мокрі колніа. Поли плаща починають сильно парувати. Розкидає їх і гріє коліна.

— Так ви українець? — питаю його по-українськи. Він зрадів і одразу по-німецьки відповів: Яволь. Іх бін украінер.

— Значить земляк? Дуже приємно! Вітаю! — і я назвав своє імя.

Москалик, що ввесь час стояв мовчки й силився щось проговорити, також прояснів, затупав і схиливши на бік голову, солоденько заспівав:

— А ви хахой ґуберні, змлячок, будете? — питає, звертаючися до мене і вимовляючи **к** майже як **х.**

— Я не цілком його зрозумів і чомусь по-мадярськи відповідаю: — нем тудум.

— Немтуду? Не слихівал таковой. Вероятна у австрійца і губерн'іния.

— Замовчи тиж... морожена! — грубо крикнув на москалика „прапорщик". Той одначе не образився й не змінив свого солодкого виразу. Стоїть, очима кліпає та витирає їх кулаками. Я засміявся.

— „Вас гат ер ґезаґт?" — допитуються німці. Старшина пояснює й усі щиро регочуться. Москалик тупає.

— Так что, вашь — бродь, разґавор слишу хахлацкій. Дай, думаю, спрашу. Вінават.

— Нащо ви на нього кричите? — питаю старшину. У нього вираз такий приємний.

— Ах, колиб їх чорт забрав з їх виразами. Обридли вже. Осточортіли. Ціла та Расєя, провались вона міліони разів, повна отаких ослів і тягають їх по цілому світі та й нас з ними чіпають.

— Чомуж у вас така ненависть до Росії?

— То, брат, не ненависть. Це просто правда. Вас спокушає його вираз, але колиб пожили в тій Расеї, то скоро пізналиб, що за тим виразом криється. От стоїть тобі така ослятина й усміхаєься, душа „на распашку'', а дай ножа, то всадить у твої ребра й далі усміхатиметься.

Я пригадав виколоті очі на портреті Шевченка. Москалик дивиться на мене й усміхається. Чи зрозумів він, що з тієї розмови?

Виявляється, що старшина був свідомим українцем і не бажав воювати за Росію. Він ще досить довго говорив про російські відносини й порядки, пророкував поразку Росії й революцію. Росіяни, казав, не видержать. Вони не здібні видержати довготривалого напруження. Вони схильні до сліпого послуху й до такогож сліпого бунту.

Обсяг його знань був, по мойому, величезний. Він легко називав безліч відомих імен, цитував їх. Говорив то по-українськи то по-німецьки. Це нас усіх здивувало, а старшина пояснив, що у них інтеліґенція багато читає, бо неначитаний уважається за неосвіченого.

— Ну, каже Пацігофер. І в нас до біса читається. У нас, наприклад, одного віршопльотства рік-річно цілі ваґони друкується. По-мойому все то найзвичайніша ніссенітниця. Я ще розумію, який небудь Ґете, Шіллер... Але решта сміття й тільки дурно ним у школі голови забивають. Думаю, що росіяни нічого більше й не мають у голові, як ту поетичну полову. Тому й дурні. От австрійці молодці. Ці за життя прочитав дві-три дозволених Францом Йосифом брошурці й має досить. Це по-моєму.

— Яб з вами дещо не погодився, — делікатно зауважив старшина.

— Це як вам хочеться. Я кажу правду. Людина не потребує всього того, що понадумувано. Це її тільки обтяжує. Мізок мусить бути легкий і рухливий. Не мусиь лише думати, а й чинити.

— Тут маєте рацію, — каже полонений.

— Як і скрізь, — підхоплює Пацігофер, підбадьорений своїм красномовством. — Росіянин розмазня, от що.

Вичекавши мент, старшина почав відповідати. Він тієї думки, що людина, яка читає дві-три дозволених кайзером брошури, може бути чинною. носити модерну краватку та навіть випасти собі черево. Але щоб вона була поступово творчою, у цьому дозволяє собі сумніватися.

Є чин і чин. На його думку. Для одного голова мусить бути порожня й тверда, для другого напхана отією, як той каже, половою. Кажуть, що й Наполеон при всій своїй чинности, багато читав і то якраз отієї полови.

— Наполеони хай читають. Колиб він замісць бити людей відкрив ковбасню і різав свині, не мав би на те часу.

Старшина розвів руками й замовк. Видно не мав більше наміру сперечатися. Слухачі поділилися на дві половині. Більшість погоджувалася з полоненим. Я з приємністю слухав обох. Розпочалися дебати, які припинилися аж коли принесли вечерю. Моя подвійна порція дуже придалася. Вгостив свого першого, якого зустрів на фронті свідомого земляка з тамтого боку. На москалика решта скинулася. Їх обох мали скоро відвезти взад. Чекали лише на зміну.

На дворі швидко темніє й реве хуртовина. З жахом думаю на свою майбутню подорож. Це не близько й дороги жорстоко кепські. В шостій попрощався з полоненими, взяв трьох людей і пішов.

19.

Темно. Повітря рідке й дихається тяжковато. Мете снігом, хоча мороз не особливо дошкульний. Всі плаї, воєнні й старі заметені. Сходимо стежечкою до теплої кринички, в якій вода не замерзає при найбільшому морозі, повертаємо направо та йдемо вниз. Це є довга дорога. Можна булоб вибратись через Кукул, але там горою шаліє хуртовина й час від часу тріскають московські „гостинці".

Йдемо мовчки гусаком. Навколо ні душі. Вітер не дме, а ріже. Он просікає темну безодню горіюча іскра, чути квоктання, а за хвилину глухий тріск. Раз, другий, третій. Після знов тихо.

Під гору борхаються з навантаженим гуцульським коником два чоловіки. Витаємось і проходимо повз. Входимо у смерековий запуст. Тут затишніше. Молоді ялинки поприсідали вітями аж до мягкої грубої верстви снігу. На вітях також сніг. Торкнеш і сиплеться купами на голову. Знаю цю місцевість, як свою кишеню. Скільки разів побував тут іще дитиною з коровами. Пригадуються деякі подробиці. Пригадалася та спокійна місячна ніч, коли ми з Павлом, Юрою й Тулайданом верталися цією дорогою з Ворохти. Он і скеля та недалеко, де розважав Павло. А Тулайдан давно вже має змогу натішитися війною. Хтоб сказав тоді, що вона так скоро прийде. А що то поробляє Розенкранц? Він, здається, доставляє для фронту провіянт.

(Дальше буде).

З ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ У. Н. СОЮЗА

Разом з бальотом загального голосування в справі впровадження в життя нової молодечої грамоти 16-літнього вивінування головна канцелярія вислала в тому часі також відповідні пояснення щодо тої грамоти.

Та тепер деякі відділи надсилають іще ріжні запити в справі тої самої грамоти. Отже на ті запити даємо вияснення.

1. До котрого року життя можна принимати дітей до кляси III. Молодечого Департаменту?

До тої кляси можна принимати дітей у віці від 6 тижнів до укінчення 16 року життя.

2. Чи дитина, обезпечена в клясі III., осягнувши 18 рік життя, мусить переходити до старших членів?

Дитина, обезпечена в клясі III., не переходить з тої кляси до повнолітніх членів. Возьмім під увагу такий приклад: Якийсь член обезпечить 15-літню дитину в клясі III. Щоб дістати повну суму обезпечення, треба платити вкладки 16 років, бож це є грамота 16-літнього вивінування. Тимсамим дитина, маючи при вступі 15 років, мусить остатися членом кляси III. до укінчення 31 року життя. Бо доперва тоді вона буде управнена отримати повну суму свого обезпечення. Отже з цього прикладу бачимо, що коли дитина є обезпечена в клясі III., то тут не може бути мови про перехід такої дитини з тої кляси до повнолітніх членів. Така дитина, осягнувши 18 рік життя, може очевидно обезпечитись також і між повнолітніми членами, але це буде зовсім окреме обезпечення та не матиме нічого спільного з обезпеченням цеї дитини в клясі III. Молодечого Департаменту.

3. Чи можна переходити з кляси I., або з кляси II. до кляси III?

Властивого переходу з одної до іншої кляси нема. Коли член, якого дитина є обезпечена в клясі I., або в клясі II., бажає переписати ту дитину до кляси III., то в такім випадку та дитина може бути принята до кляси III. тільки як зовсім новий член.

4. На яку суму можна обезпечувати дітей у клясі III?

Дитину до одного року життя на $100. Дволітню дитину можна обезпечити вже на $200, трилітню на $300, чотиролітню на $400, пятьлітню на $500 і т. д. Місячна оплата від кожних $100 обезпечення виносить 50 центів.

5. Як виповняти членську аплікацію для дитини на обезпечення вище ніж $100?

На кожних $100 обезпечення треба виповняти окрему аплікацію. Це значить, що коли наприклад дитина має бути обезпечена на $500, то для такої дитини треба виповняти пять окремих аплікацій по $100. Така дитина отримає також пять окремих грамот по $100.

6. Чи дитину, яка вже має обезпечення в клясі I., або в клясі II., можна ще обезпечити також і в клясі III.? Так!

7. Чи діти, вступаючи в члени кляси III., підлягають лікарським оглядинам?

До $400 обезпечення треба поступати так, як досі поступалося з дітьми, що вписувалися до кляси I. або до кляси II. А коли дитина має бути обезпечена на $500 або вище, то така дитина вже обовязково мусить піддатись лікарським оглядинам.

8. Як довго дитина мусить бути членом кляси III., щоб на випадок смерти Союз виплатив по ній повну суму обезпечення?

Навіть по одному місяці членства Союз виплатить уже повну суму обезпечення. Обмеження щодо цього є тільки в першім і другім році життя дитини. На випадок смерти дитини в першім році її життя організація виплатить 40% від суми обезпечення, а на випадок смерти дитини в другім році її життя організація виплатить 75% від суми обезпечення. Повище двох років життя вже нема ніякого обмеження щодо виплати повної суми посмертної запомоги.

9. Які привілеї передбачає кляса III. крім посмертної запомоги?

По трох або більше роках членства виплачене обезпечення або безплатне продовження з вивінувальною готівкою, а по 10 роках членства вартісні звороти в готівці. По 16 роках членства наступає виплата повної суми обезпечення в готівці.

Д. Галичин,
рек. секретар.

Як уже було проголошено протоколом головного екзекутивного комітету У. Н. Союза з 16 січня 1936 року, то в тому часі головна канцелярія була отримала відголосовані бальоти в справі молодечої грамоти 16-літнього вивінування від 264 відділів У. Н. Союза. Отсим подаємо до відома, що від часу проголошення цього протоколу до сьогодні прислали ще відголосовані бальоти відділи: 17, 24, 37, 43, 44, 47, 91, 103, 112, 123, 165, 176, 200, 213, 215, 245, 262, 268, 285, 286, 293, 325 і 351. Всі ті відділи одобрили резолюцію щодо цеї нової молодечої грамоти, крім відділу 286, який голосував проти.

Гол. Канцелярія У. Н. Союза.

ПОДЯКИ.

Ми, нижче підписані, складаємо щиру подяку головним урядникам нашої організації за скоре виплачення посмертного по моїм чоловіку і батьку бл. п. Григорію Паламар, бо я одержала повну суму за два дні по висланню мною посмертних документів. Також дякую урядникам і членам тов. Дністер, від. 361 У. Н. С., що так щиро занялися похороном і відвідували мого чоловіка за життя, як був хорий і кождий день і вечір були при Покійнім, аж до останньої хвилі, доки не відпровадили на вічний спочинок. Також дякую нашим священикам за їх духовну услугу і всім знайомим, котрі взяли участь у похороні. Кличу всіх українців і українок, щоби вступали до У. Н. Союза через тов. Дністер і тільки через 361 відділ, котрий є найбільший в Америці, і дбає за своїх членів ще за життя, в часі недуги дає їм вистарчальну запомогу, а в часі смерти в похороні беруть участь усі члени, котрих можна було начислити понад 700 разом з урядниками.

Ксеня Паламар, вдова;
Олена і. Ольга, дочки.

Я, нижче підписаний член бр. св. Михайла, від. 296 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котрі стали мені великою помічю у моїй недузі. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Евстахій Биндас.

Я, нижче підписана членкиця 371 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового за мого невилічимо хорого чоловіка в сумі $50, які стали мені великою помічю в нашім тяжкім положенню. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Анна Малецька.

З українського життя в Америці

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Український протест проти варшавського присуду.

В неділю, 23. лютого, пополудні величезна Др. Герцль Авдиторія була по береги набита українцями всякого переконання, що зійшлися, щоб спільно запротестувати проти жорстоких польських присудів у процесі проти 12 українських молодих націоналістів революціонерів у Варшаві.

Віче відкрив голова окружної управи О.Д.В.У. і М.У.Н., Петро Дідик, зазначуючи в своїй промові ціль скликання віча. Секретарювали пані Т. Карпінська, пресова референтка окружної управи О.Д.В.У. і М. Риза, секретар окр. управи О.Д.В.У.

Перший бесідник о. д-р О. Ковальський сказав, що був сам наочним свідком, переїжджаючи українські землі під Польщею, як поляки нищать українські інституції, та як його самого скинули з потягу за говорення по українськи.

Адвокат Іван Борден, литовський бесідник говорив по анґлійськи, зазначуючи, що литовці й українці мають одного спільного ворога, та що обидві нації спільно мусять боротись, доки ворога не витиснуть зі своїх земель. Закінчив по українськи: „Хай живе свобідна соборна Україна!"

Адвокат Р. Смук підкреслив, що українці на вільній землі Вашинґтона повинні запротестувати перед світом і домагатися для своїх братів за океаном такої волі, яку маємо під американським прапором. При кінці бесідник звернув увагу присутніх на молодого студента Бабія, котрий щойно повернувся до Шікаґо з польської тюрми і котрого поляки мусіли випустити тільки тому, що американські власти за ним вставилися як за своїм горожанином. Студент встав, а на його молодім лиці можна було вичитати наслідки польських тюремних знущань.

Дальше предсідник віча П. Дідух завізвав зібраних, щоб зложили добровільні жертви на визвольну боротьбу. За' яких 5 мінут було на столі зібраних $116.75.

Наступним бесідником був о. Ковальчик, котрий зазначив, що він як релігійний провідник не повенйн забирати як бесідник мінце, яке повинні заняти світські народні провідники. Зґанив ту українську інтеліґенцію, що поховалася і не прибула на протестаційне віче. Дальше завізвав всіх разом працювати для справи допомоги визвольній боротьбі.

Останнім бесідником був молодий юнак, а це предсідник 47 відділу М.У.Н., Г. Медзяк, котрий перший раз в своїм житті виступив на сцену, щоби цим доказати, що тут роджена молодіж також відчуває кривди своїх рідних за океаном, та що вона також стає до боротьби проти ворогів українського народу.

Молодий бесідник прочитав протестаційну резолюцію, по чім зібрані встали з місць на знак згоди. Предсідник віча повторив слова засуджених революціонерів „Слава Україні;", а за ним одним грімким голосом понеслися по салі слова: „Слава! Слава! Слава!

На закінчення віча відспівано „Ще не вмерла".

Присутній.

Орел і літак.

Орел (слідкуючи за летом літака): Досить добре літає... Досить добре... А всежтаки яєць нести він не вміє...

БОСТОН, МАСС.

Концерт в память Ю. Вашинґтона.

Вже тринацять літ виступають в Бостоні ріжні національности в честь першого президента Ю. Вашинґтона в Симфони Гол, під проводом "International Music Festival," якого управителем є славний диригент Росел Кук. Він збирає національні хори, які вивучує спільно з орхестрою, яка складається з 100 музикантів. Співаків у злучених хорах від 400 до 500 мужчин і жінок. Співають вони американські пісні, а крім цього співає зокрема кожний хор свої народні пісні.

В цих концертах беруть участь і українці. Цього року наш хор теж не стояв позаді, а взяв участь та написався досить добре, про що свідчили рясні оплески, так, що управитель школи був змушений виходити вдруге, щоб подякувати численній публиці за таке щире признання. А всеж таки можнаб ще краще вивязатись з ріжних музичних продукцій. Та біда в тім, що ми не хочемо повинуватися музичній дисципліні. Музика вимагає якнайбільших вправ, а ми, українці, заліниві учащати на них. Але на щастя є в нас одиниці, що щиро трудяться для прославлення рідної пісні.

Згадаю, що й преса дала нам гарне признання. Майже всі поважніші часописи Бостону найприхильнiше віднеслись до виступу українців, поміщуючи рівночасно пять світлин учасників нашого хору, що виступали в гарних народніх строях. Ми співали три пісні: Ой видно село, Почаївська Божа Мати і Ой лопнув обруч. Таксамо й інші хори співали по три пісні.

Замітне, що ми мусіли знову мати неприємности з „малоросами", що теж виступали, за наші народні костюми. Каже пословиця: тягне вовка до до ліса, таке й з нашими „малоросами", які на ділі не є москалями, а тільки українцями з Великої України. Та біда в цьому, що вони самі не знають, хто вони. Тільки сама природа тягне їх до рідної пісні (бо й співали українські пісні, як щедрівки й інші) та до нашої гарної ноші. Та я заявив, що як ці люди, які називають себе росіянами, будуть виступати в цих самих костюмах, що ми, українці, так ми разом з ними не будемо виступати. На цей наш протест я одержав від голови даної організації листа **з виправданням і заявою, що українські строї такі чудові, що не диво, як люди хочуть в них виступати.**

До цього звіту додам, що мав у нас в церковній галі ґен. В. Сікевич лекцію про біжучі політичні справи і боротьбу нашого народу з ворогами. Всі ті справи змальовував ґен. Сікевич нимов артист-маляр.

о. Йосиф Желехівський.

25 ЛІТ ПРОСПАЛА.

Із Капштадту повідомляють про цікаву подію, що має за собою... 25 літ історії. У 1910 р. 20-літня дівчина дістала вістку, що її наречений згинув на війні. З переляку втратила вона память і впала у сон. Найчільніші лікарі південної Африки пробували збудити її, але надаремне. Виринула думка, що переляк спаралiжував деякі осередки її мізку. Дівчина спала роками і треба було її штучно відживлювати. Щойно тепер із зовсім незрозумілої причини вона назад збудилася. З її слів стало ясно, що вона зовсім затратила почування часу і гадала, що це 1910-тий рік. Нинішня 45-літня посивіла жінка розмовляє і думає зовсім так, якби мала 20 літ.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НЕ БУДЕ ВЖЕ „ЦИВІЛЬНОЇ БРАНЖІ".

Прентис, полковник американської армії у відділі для хемічної війни, у своїм відчиті перед Товариством Американських Военних Інжинірів у Вашинґтоні змалював, як буде виглядати нова війна.

Виходить з його слів, що ця війна буде під багатьома оглядами радикально інакша від попередніх воєн. Ріжниця лежить передовсім у тому, що війна буде звертатися вже не тільки проти війська, себто воюючих жовнірів, але проти невійськового, цивільного населення поза фронтом, що своїми промислами піддержує війну.

Отже властиво війна покладе кінець розріжнюванню населення ворожого краю на військових і невійськових цивільних людей, яке було загально признаною засадою дотеперішних воєн.

ВОЯКИ В ФАБРИКАХ.

Набудуче цього розділу не буде, бо нині кожда воююча сторона добре знає, що військо не могло би битися й одного дня без відповідно зорґанізованого й працюючого громадянства за фронтом.

У розумінню нових ґенералів робітник, що працює в фабриці, виробляючи всякі матеріяли, потрібні для війни, або хочби матеріяли, потрібні для удержання жовнірів при життю, це таксамо вояки, як і ті, що одягнені в уніформ та узброєні крісом чи револьвером.

Нині й робітник в „оверолсах" це теж свого роду вояк; він теж причиняється до успіху армії, до розбиття ворога своїми умовими і тілесними зусиллями.

ВІЙНА БЕЗ ФРОНТУ.

Полковник Прентис далі описує, як буде виглядати битва. Тут теж радикальна зміна. В останній війні памятаємо, як у ґазетах нам рисовано мапи, а на них фронти, боєві лінії, на яких ішли бої між ворожими арміями.

Пригадуємо собі певно, як ми тоді дивувалися радикальній зміні в вигляді бою. Колись бій відбувався в одному місці, на великій площі. Звичайно навіть полководець усеї армії старався її всю бачити перед собою. У світовій війні війська билися довжезною боєвою лінією. Ніякий полководець не міг бачити своєї армії перед собою.

Нова війна в тім напрямку робить іще дальшу зміну. Бої не будуть обмежатися до самого фронту, бо кожда армія буде не тільки старатися нищити стоячі проти себе відділи жовнірів, але й буде старатися нищити далекосними гарматами та ще більше літаками осередки промислу далеко поза фронтом.

ДЕ КОМАНДАНТИ?

Ми часто чували від очевидців останньої війни обурення на командантів, що, мовляв вони сиділи собі безпечно далеко поза фронтом і в боях нібито не брали участи.

Люди, що на це нарікали, це були люди, у яких уяві стояв образ давніх воєн, коли полководець міг датися видіти великій частині своєї армії та своєю поведінкою загрівати їх до бою. Ці люди може й читали про те, як один з найбільших полководців світа, Наполеон, часто в бою брав особистий провід над вояками й ішов наперед до атаки.

Та ці люди не розуміли, що нинішні армії мають щонайменше 10 разів більше вояків, як найбільша армія Наполеона, та що военна техніка заставляє жовнірів не ходити купою, а розбиватися на великім просторі. Через те й командант мусить бути далеко за фронтом, щоби могти керувати цілим фронтом. Якби нині ґенерал станув на чолі свого війська й пробував вести його до атаки, то такого ґенерала забрали би найскорше з фронту, але не на те, щоб йому дати медалю, а на те, щоб його судити военним судом або віддати до дому божевільних.

У цій справі тепер наступить іще дальша зміна. Команда военна буде ще далі поза фронтом, либонь у самому центрі краю, і командувати вона буде вже не тільки військовою армією, але й цивільною армією, що доставляє все потрібне для армії й війни.

ВАГА СПРАВ ГРОМАДЯНСТВА.

З цими великими перемінами в способі ведення війни й переводженню боїв звязані будуть великі переміни в значінню ріжних невоєнних чинників.

Видно передовсім значіння ваги промислів для війни, а тимсамим промисловців та промислових робітників. Невдоволення серед цих робітників може легко спаралiжувать военні операції.

Настрій серед робітників поза фронтом стає справою, що таксамо важна, як настрій серед воюючих жовнірів.

Новочасні способи воювання дають щораз менші вигляди на побіду народнім рухам, що не мають зорґанізованого промислу.

Нинішня війна, усуваючи командантів у центр держави, ставить іще більші вимоги до вирозуміння справи з боку людей, що беруть участь у боях, а своїх командантів не бачать.

Накінець, новочасна війна ставить щораз більший натиск на техніку, на науку про виріб стрілен, літаків, ґазів, тощо. Народ, що відстав позаду інших науково, що далі, то має більші труднощі виграти війну своїми особистими прикметами відваги, посвяти чи геройства.

Кажуть, що підчас одної битви в Єгипті Наполеон видав був приказ: „Починаймо пальбу з гармат! Осли й професори назад!"

Цим він сказав, щоби все, що в бою не бере участи, відступило поза армію й не перешкаджало війську в операціях. Цих слів часто вживали нібито як доказ, що професори до війни й бою не мають ніякого відношення.

Від часів Наполеона минуло ледви сто літ, а нині неодин професор поза армією може придумати таке, що воно заважить у війні більше ніж найвідважніший жовнір. Якби нині командант таке сказав, то його справді поставили би між ослів.

Даремна втіха.

— Я чув, що ти дістав у бюрі підвишку.

— Дістав, але нічого з того не маю.

— Якто?

— З радости я говорив про це крізь сон, а жінка почула.

Бухгальтер.

— Ви не повинні вживати алькоголю. У вас є діти і це може на них відбитися.

— Ні, пане докторе, у мене дванацятеро дітей, тож на кожне з них дуже мало алькоголю припаде.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорозька Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня в 1-шій годині пополудні в галі Укр. Горожанського Клюбу 3161 Сікет вул. Просимо членів конечно прийти на ці збори бо маємо важні справи до полагодження. Котрий член не прийде на ці збори буде караний згідно зі статутом і ухвалою річних зборів. Коли не хочете платити кари то прийдіть на ці збори. Таксамо просимо членів, щоби старались платити свої місячні вкладки точно кождого місяця, бо знаєте самі, що коли затягнеться 2, або і 3 місяці, тоді тяжко заплатити довги і переносити з місяця на місяць. Таксамо просимо тих родичів, що мають діти, а не є членами У. Н. Союза, хай впишуть цього місяця. — Ст. Михайлюк, предс.; Ів. Слупецький, кас.; В. Тарас, секретар.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорозска Січ, від. 367, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня о годині 2-гій пополудні в гали парохіяльній під ч. 303 Гудсон Евеню. Будуть важні справи до полагодження, тому кождий член має явитися на тих зборах, як також мусять бути вирівнані вкладки на цих зборах. — Микитинський, предс.; Антонів, секретар.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, оповідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня о годині 2-гій пополудні в гали Укр. Нар. Дому, 13 Вашінгтон вул. Просимо довгуючих членів прийти й вирівнати свої залеглі вкладки, бо як ні, то будуть суспендовані. — Н. Чолій, предс.; Н. Кендзирев, кас. В. Мандзій, секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Від 204, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 14. березня о год. 8.15 ввечір в галі укр. прав громади 334 Іст 14 вул. На тих зборах мають явитися всі члени, бо є важні справи до обговорення, як також всі члени мають перебрати тікети на баль, який наш відділ влаштовує 16. травня. — М. Близнак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Свобода, від. 194, повідомляє усіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться в пятницю, 13. березня в год. 7-мій ввечір, під ч. 568 9-та Евня. Просимо прибути, бо маємо важні справи до полагодження. — С. Гнатишин, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу 14. березня в год. 7.30 ввечір в У. Н. Домі 217-219 Іст 6 вул. Просимо всіх членів прибути на означений час. Також напоминаємо довгуючих членів, щоби вирівнали свої довги. — Е. Парницький, секр.

ЛІНДЕН, Н. Ж. Тов. ім. Івана Франка, від. 306, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 14. березн в У. Н. Домі при Розел і Генрі вул., о годині 7.30 ввечір. Члени, котрі ще не вписали своїх дітей до Союза, повинні на тих зборах вписати, бо оплата місячна дуже приступна, як в клясі 1, 2 і 3. Отже чому нам не скористати з доброї нагоди. Довгуючих членів напоминаємо, щоби сплачували свій довг. — Т. Федуняк, предс.; Ст. Окрепкі, кас.; В. Пассора, секр.

КОВТСВИЛ, ПА. Тов. ім Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня зараз по Службі Божій в 1-шій годині в церковній галі при Цяш вул. Просимо членів прийти на збори і вирівнати свої залеглі вкладки, бо впротивнім разі будуть суспендовані. Просимо приносити зі собою книжечки. — М. Пик, предс.; М. Кобилянський, кас.; П. Турчин, секретар.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. березня о год. 2-гій пополудні в гали парохіяльній під ч. 45-47 Говп Евня Пасейк Н. Дж. Є тов. справи до полагодження, тому обовязком є кождого члена прийти на ці збори. Довгуючих членів напоминаємо, щоби прийшли і вирівнали свої залеглі вкладки, бо впротивнім разі будуть суспендовані. — Ів. Живиський предс.; Г. Яськів, секретар.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 156, подає до відома, що квартальні збори відбудуться в неділ, 15. березня в год. 1-шій пополудні в Рускім Нар. Домі. Наш предсідник заявив, що хто не прийде на ці збори буде караний, член 50 центів, а урядник $1.00. Члени повинни приносити свої вкладки на час, а це до 20-го кождого місяця. — Секретар.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. березня в 2-гій годині пополудні. Кождий член має обовязково прийти на час і заплатити свою вкладку, довгуючих членів напоминаємо, щоби платили свій довг, бо будуть суспендовані. Просимо тих членів, котрі можуть заплатити згори на рік, щоби це зробили, а отримають опуст. Просимо родичів, щоб платили за діти кождого місяця. Як ваші діти не є членами Союза то прийдіть на збори, або до секретаря і впишіть у члені, бо маємо тепер нову трету клясу 16 літ Ендавмент. — Павло Лагоцький, секретар.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорозька Січ, від. 206, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня в годині 2-гій пополудні в церковній галі на Блекстон вул. Просимо членів прийти на збори бо будуть важні справи. Напоминаємо довгуючих членів, щоб вирівнали свої довги, бо впротивнім разі будуть суспендовані. Пригадуємо членам, котрі мають малі діти, які ще не стоять у Союзі, щоби обовязково записали їх до своєї організації. — Ілія Околіта, предс.; І. Пиньків, кас.; Н. Веца, фін. секр.; Семеон Мостецький рек секр.

ПРОВІДЕС, Р. АЙ. Від. 73, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 15. березня в 3-тій годині пополудні. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження, як також члени довгуючі повинні позмозі сповнити свої залеглости. — Відділовий уряд.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня в 12-гій годині вполудне де звичайно. Просимо всіх членів явитися на означений час, бо маємо вибрати спеціяльний комітет і вирішити справу виграшки. — Гр. Сайкевич, предс.; Т. Мороз, кас.; П. Саламоха, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. Мих. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. березня, точно в годині 8-мій ввечір в Укр. Прав. Церкві 179 Корт вул. Обовязком кождого члена є прийти на збори і заплатити свою належитість. — Гр. Дорошенко, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секретар.

СКРЕНТОН, ПА. Від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня, в годині 2-гій пополудні в гали Укр. Гор. Клюбу, 413 — 7-ма вул. Просимо всіх членів, щоби прийшли на означений час. — Р. Рубльовський, секретар.

РАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, від. 24, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. березня, в год. 2-гій пополудні під ч. 426 Гавкінс Евню. Просимо всіх членів прийти на час. На річних зборах вибрано новий уряд на рік 1936: Олекса Глова, предс.; С. Козловський, заст.; Юрко Футрик, кас.; Н. Щур, І. Савчин і Й. Мичиховський контрольори. — Ф. Семко, секретар.

БРЕСЛАВ, ПА. Бр. св. Андрея, від. 30, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня в годині 1-шій пополудні, в гали св. Михаїла. Напоминаємо членів, щоб вирівнали свої залеглости, бо впротивному раз такі члени будуть суспендовані. — М. Филипс, секретар.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня в год. 6-тій вечером в гали У. Н. Дому, 181-183 Фліт стріт. На тих зборах приявність кождого члена є конечна, бо маємо важні справи до вирішення. Просимо довгуючих членів вирівнати свій довг, бо впротивнім разі будуть суспендовані. — П. Мелень, предс.; О. Логин, кас.; Гр. Готра, секретар.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Сестрицтво Любов, від. 37, повідомляє всіх членкиць, місцевих і позамісцевих, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. березня в год. 2.30 пополудні в У. Н. Домі 216 Фултон вул. На тих зборах будуть важні справи до вирішення. Контрольна комісія здасть справоздання за три місяці. Просимо кожду членкицю, щоби привела хоч одну нову кандидатку на ці збори, а ми приймемо радо до Союза і до Сестрицтва. Кожда членкиця має прийти на ці збори і заплатити місячні вкладки, а як не заплатить, буде суспендована. Не приявна на зборах членкиця заплатить кару. — А. Пограничка, предс, А. Огар, кас.; Е. Кардаш, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 325, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 14. березня в 8-мій годині ввечір в вальокали Укр. Дем. Клюбу, при 186 Бедфорд Евню. Просимо всіх членів прийти і вирівнати свої вкладки, як також привести нових членів як до Тов. так і до Союза, бо будемо принимати без вступного. Маємо також багато інших справ до полагодження, тому просимо прийти на час. — І. Малик, предс.; М. Костів, кас.; П. Малицький, секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. березня в год. 2-гій пополудні в гали Парохіяльній при 4-тій вул. На зборах будуть важні справи до полагодження, тому обовязком кождого члена є прийти. Напоминаємо довгуючих членів, щоби старалися сплатити свої залеглости, бо в противнім разі такі члени будуть суспендовані. — М. Загоройко, предс.; І. Терлецький, кас.; Мих. Колодруб, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. У. Н. Союза, від. 292, подає до відома всім своїм членам, що збори відбудуться в неділю, 15. березня, в год. 12.30 пополудні в гали Парохіяльній при Клиперт вул. На ці збори повинен кождий член прийти, бо маємо кілька важних справ до полагодження. Пригадуємо, щоб кождий член старався, щоб його вкладка була що місяця заплачена, таксамо старатися приєднувати нових членів, як старших так і дітей. Багато ваших дітей не є ще в Союзі. Подбайте, щоб їх втягнути в члени Союза, в якім є кляси для кождого до 55 літ життя. Яку клясу хто собі бажає, не можете вже казати тепер, що мовляв „та я вступив би, але що я хочу на літа, щоби самому гроші дістати". В Союзі тепер є усьо, хто тільки чого бажає і для всіх, так для дітей, як і для старших. — І. Форись предс.; Іл. Андрусевич, кас.; П. Кізель, секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. березня в годині 5-тій ввечір. Просимо всіх членів прийти на ці збори бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминаємо, щоб прийшли і вирівнали свої довги. Як довгуючі члени не вирівнають по змозі своїх довгів так будуть суспендовані. — І. Сорока, предс.; І. Сорока, кас.; О. Діорка, секретар.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестрицтво Рож. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє свої членкиці, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня в год. 3-тій пополудні, в гали парохіяльній. Просимо членкиць прийти на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Кожда членкиця обовязково має прийти на ці збори і заплатити свої вкладки. Також пригадуємо членкицям, котрі довгують, щоб прийшли і вирівнали свої довги, бо впротивнім разі будуть суспендовані. — Олена Скрабач, предс.; Анастазія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

ТРОНДЕКВІТ, Н. Й. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 15. березня в 2-гій годині пополудні в укр. гали на Норт Гудман. Просимо членів прийти на ці збори на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. — Н. Гелевка, секретар.

КЕМБЕРЛ, О. Тов. Сокіл, від. 218, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що в неділю, 15. березня відбудуться квартальні збори в годині 2-гій пополудні, в гали У. Н. Дому 165 Гордон вул. Обовязком кождого члена є прийти на ці збори. На зборах буде справоздання уряду за три місяці і дискусія над справозданням, обговоримо теж справи посвячення прапору американського на день 17. травня, та переведемо дискусію над довгуючими членами, як також, чому наша молодіж повинна належати до У. Н. Союза. — Н. Корецький, предс.; С. Стахура, кас.; Мих. Ткачишин, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє всіх своїх членкиць і членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. березня в 1-шій годині пополудні в У. Н. Домі. На зборах будемо рішати важні справи, тому обовязком кождого члена є прийти на означений час. — Т. Сорока, предс.; Гр. Забитко, кас.; Гр. Стеців, секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня в годині 12.30 пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклин вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори точно на час. Важні справи до полагодження. — Я. Лежняк, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 192, подає до відома всім своїм членам, місцевим і позамісцевим, що збори відбудуться в неділю, 15. березня в годині 2-гій пополудні в Нар. Домі при Кінг вул. — М. Сичік, предс.; Мак. Суханьчик, кас.; Мат. Політило, секр.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. березня, в годині 2-гій пополудні в гали Мих. Негребецького під ч. 84 Норт Рівер вул. Обовязком кождого члена є прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Котрий член не прийде на збори, заплатить кару згідно зі статутом. — Я. Кривий, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Мир", від. 324, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 14. березня в домі Укр. Громади на 23-тій і Брави вул. в годині 7.30 ввечір. Пожаданим є, щоби всі були на зборах, а ще важнішим є, щоби всі вирівнали свої вкладки. — Гр. Гонта, предс.; П. Максимович, кас.; Мих. Туркот, секретар.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243, на річних зборах вибрало таких нових урядників на 1936 рік: І. Глагола, предс.; Є. Парілчук, фін. секр.; М. Мацах, кас.; Д. Бучман, рек. секр. Ілія Гавришків, П. Голещук і М. Білик, контрольна комісія; П. Романюк, Т. Карплук і М. Смола, надзирателі хорих; Г. Станкевич, дверник; П. Борщ і Л. Білик, тростісти; Ст. Гасук і П. Романк, прапорщики; П. Гулещук, окружний. — Е. Парілчук, фін. секр.

ВЕСТЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Згода", від. 210, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. березня в годині 2-гій пополудні в галі Троге Гек Дем. Клюб 2861 Істерн Булевард, Весчестер, Н. Й. Кождий член має прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Пригадуємо членам, котрі були суспендовані за місяць лютий, що як не вирівнають своїх залеглостей цього місяця то будуть виключені і стратять всі права до організації. Хто має нових членів, просимо привести на збори. На тих зборах будемо принимати нових членів без вступного, як до Тов. так і до Союза. Неприявний член на зборах платить кару згідно з ухвалою Товариства. — Секретар.

ГУДСОН, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 273, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. березня зараз по службі Божій в гали Парохіяльній. Обовязком кождого члена є прийти на ті збори бо маємо важні справи до вирішення. Маємо теж справи ще непокінчені з місяця лютого, бо було мало членів. Пригадуємо тим членам, що довжні до каси відділової, щоби прийшли і свій довг вирівнали. — М. Лібрук, предс.; Ілько Лисогір, кас.; П. Маряк, секретар.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. березня в годині 1-шій пополудні, в гали церковній під ч. 127 Парк вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Довгуючим членам пригадуємо, щоби прийшли на ці збори і вирівнали свої належитости, бо впротивнім разі поступимо згідно зі статутом. Просимо родичів, котрі мають діти, щоби їх вписували до Союза, на нову грамоту 16-літний Ендавмент, яка є лучша і таньша як у інших чужих організаціях. — І. Хопета, предс.; В. Колесняк, кас.; Я. Децембер, секретар.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подає до загального відома всім членам і членкицям, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня пополудні в У. Н. Домі, Кінгз Гайвей Вест Савтпорт, Конн. Тому, що 14. березня галя на збори занята, збори відбудуться в неділю. Просимо всіх членів і членкиць прийти на час, на годину 3-ту і справи полагодити. — Петро Дудко, секретар.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, подає до відома своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня точно в год. 2-гій пополудні у Ліберти гали. Пригадуємо довгуючим членам, щоби платили свої місячні вкладки, бо впротивнім разі будуть суспендовані з гідно з річною ухвалою. — Ілько Шегера, предс.; Дм. Фидина, кас.; Н. Лісний, секретар.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. березня в церковній галі на Ґренд Евню, в годині 8-мій ввечір. Просимо всіх прийти на означений час, бо маємо важну справу до полагодження. Не робіт так, як досі, що коли член знає, що мається рішати справа його кума, чи свата, то він старається бути неприявним на зборах. Довгуючих членів просимо вирівнати свою залеглість. — І. Король, предс.; Ст. Музика, кас.; Н. Гузар, секретар.

ВАЛІНГСФОРД, КОНН. Тов. Січ, від. 54, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 15. березня, в домі гром. А. Маланчука F. R. D. 1. Збори почнуться точно в годині 2-гій пополудні. — М. Дмитерко, предс.; М. Дзюба, кас.; А. Маланчук, секретар.

NEW ALEXANDRIA, PA. — A meeting of Branch 82, of the Ukrainian National Association will be held on Sunday, March 15. A new secretary will be elected in place of Joseph Balik who has resigned. All members please be present at 2 P. M. at this meeting. — Joseph Balik.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ЧЕСТЕР, ПА.

Зі шлюбного ювилею на визвольну боротьбу.

В неділю, 23. лютого, громадяни Єдинаки з Честер обходили срібний ювилей свого шлюбу забавою. Підчас забави бувший стрілець, гром. А. Хадай попросив про жертву на визвольну боротьбу в Рідним Краю, згадуючи при тім про геройські чини української молоді і її самопожертвування для визволення України. Присутні гості зложили $6. Жертвували отсі громадяни: Єдинак, Каспер, Борис, Марущак, Лаврик і Хадай. Гроші вислано через Обєднання.

Гром. Єдинаки належать до визначних українських патріотів в Честер. Попри свою працю, вони все знаходять час і гроші на попертя ріжних народних цілей. Нехай же їх примір служить вказівкою й іншим українським родинам в Честер.

Гість.

—o—

ІРВІНГТОН, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

Як минулих років так і цього року, за почином підписаної, тут роджена молодь ходила колядувати на поміч своїм братам і сестрам в краю, котрі так прагнуть того світла, яке їм дає їх Рідна Школа.

З колядою ходили: Юлія Чайчук, Софія Ковальчук, Андрій Грентус і Ольга. Емілія і Лелія Онищук. А Е. Воловіна, як жертву від себе, возила тих колядників.

Жертвували: по $1: С. Кузів, Атрохин, Гіба, П. Ковальчук, М. Литвин, Е. Онищук, А. Куман; О. Паньків 75 ц.; по 50 ц.: Н. Яцентий, Пасічник. Пецко, Борищук, Трач, А. Воловіна, Галушка, Козир. Павловська, Тарнавський, Р. Горбач; по 25 ц.: Голубовський і Ковальчук. Разом зіколядовано $13.75, котрі вислано на Рідну Школу в Кержеличах, пов. Перемишляни, через Обєднання.

Підписана жертвувала деякі річи і їх розпродано на пікніку Укр. Центр. Ради в Нюарку. З цього розпродажу прийшло $2.50 і ту ктову вислано також через Обєднання на читальню Просвіти.

П. Онищук.

—o—

ВОДЕРВЛІТ, Н. Й.

На Рідну Школу й політичних вязнів.

Дня 12. січня відбулися річні збори Українсько - Американського Горожанського Клюбу, на котрих члени, як кожного, так і цього року, ухвалили дати з каси $10 як різдвяний дар на Рідну Школу.

При закінченні зборів І. Урбан, старий предсідник, попросив членів зложити жертву на політичних вязнів:

Жертвували: по 50 ц.: П. Ковальчук, Й. Крушельницький, І. Урбан, С. Чайковський. Л. Завіський, Й. Савюк, О. Спяк, С. Михасів, С. Свота, П. Риганич і М. Мадараш; по 25 ц.: В. Галайко, В. Гобляк і П. Дапошар. Дрібними датками зібрано 35 ц., отже разом прийшло на політичних вязнів $7.60. Загальну суму $17.60 переслано через Обєднання на призначені цілі.

М. Спяк.

—o—

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й.

З забави на Рідну Школу.

В день уродин Вашингтона влаштовано в нашім Народнім Домі запустну вечерю. З нагоди цеї забави гром. Іван Ґеба промовляв до присутніх гостей теж і про потребу помочі Рідній Школі в краю. Громадяни з вдоволенням приняли цю бесіду. Опісля занялися збіркою громадяни: Іван Ґеба і Т. Соколовський.

Жертвували: по $1: І. Ґеба, Т. Соколовський, Н. Ґорин, Г. Райнгарт, М. Курцій, В. Карпів, В. Стичак, Н. Маськовіта, С. Август, С. Торбен, П. Валиґа; В. Ґеба 50 ц.; Й. Гуць 45 ц. Разом $10.95, а дрібними жертвами зібрано $6.25. Загальна сума $17.30, з чого заплачено 16 ц. на пересилку. Вислано до краю через Обєднання $17.04, так, як собі жертводавці цього бажали.

Теодор Соколовський.

—o—

ВЕСТ ІСТОН, ПА.

Коляда на Рідну Школу.

По $1 зложили: М. Колодруб, Н. Підгайний, В. Литвин, о. М. Колтуцький, С. Карн, Т. Кульчицький, В. Романків, І. Гаврилович; по 50 ц.: І. Дишевський, І. Остюк, Р. Бордун, М. Загоруйко, С. Возьний, Г. Яворський, І. Терлецький, А. Ткач, Г. Брикса, Д. Ільницький, А. Допілка, С. Созанський, С. Терлецький, Т. Терлецький, І. Флейтута, В. Клим. Д. Корчовий, Т. Цимбалістий, З. Загачевський, В. Беднарський, П. Гавур, І. Терлецький, Н. Вересюк, Ф. Сагатий, Т. Іваськів, М. Потічко, С. Терлецький; по 25 ц.: Н. Ґорон, В. Терлецький, М. Гримач, М. Райз, С. Борецький. — Разом з коляди $22.75. Призначено на Рідну Школу $17.35, а на політичних вязнів $5. Посилка гроше 40 ц. — Збіркою занявся гром. Іван Дишевський.

Гроші вислано до краю через Обєднання.

—o—

КОВТЕВИЛ, ПА.

З панахиди.

В неділю, дня 2. листопада, згадала наша громада про славні Листопадові Дні, коли то відродилась українська держава. В свяні взяли участь всі місцеві товариства і сестрицтва, молодечий клюб і хор. По Службі Божій місцевий священик о. І. Врублевський відправив панахиду за поляглих українських борців, згадав про значіння Першого Листопада та наші визвольні змагання, візвавши вірних до молитви за волю України, а далі і до жертв для наших інвалідів. Збірку перевели церковні урядники, а то предс. Д. Шиманський і секр. П. Турчин. Зібрано $23, які вислано до Обєднання з призначенням для інвалідів в старім краю. Жертвували: Український церковний хор $5, о. І. Врублевський $2; по $1: С. Поперечний, М. Судчак, П. Турчин, В. Чернецький, І. Петрович, П. Заплітний, Анастасія Козачишин, А. Грацький; по 50 ц.: Д. Лебідь, С. Дмитрик, Татіяна Боднар, Е. Богатель, Марія Залорожна. Розалія Заплітна, Й. Урбан, П. Пинасюк; по 25 ц.: К. Хандога, П. Шеремета, Ф. Богател, А. Кіпка, С. Товбер, В. Струж, М. Воловнік, Й. Воловнік, М. Гадчак, А. Бокало, Д. Шиманський. Дрібними жертвами $1.25. Разом $23.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(116)

Щоби дати нагоду для лейді Бет утекти, Джері бився завзято з ворогами. Це завзяття трохи їх здержувало, хоча він не мав найменшого досвіду в бою. Але англійка постановила таки не втікати. Вона постановила битися рамя об рамя з відважним американцем.

Вона кинулася за револьвером, що лежав на землі, але один жовнір південних канаанітів випередив її. На її щастя жовнір не знав, що з револьвером робити, і він удоволився тим, що сховав його собі за пояс.

Потім інший жовнір схопив її з заду, тоді як її товариш боровся відважно, але, як це було видно, безнадійно. За короткий час бій скінчилася. Лейді Бет і Джері були бранцями. „Вона моя", сказав утішений Екбаль. „Я її знайшов! Вона моя"...

...Тарзан чув вистріл Джерія, та був певний, що це американець полює в лісі, отже він ішов собі далі своєю дорогою, розглядаючись по цікавім кратері вулькану. У спосіб одинока людина, що могла спасти Джерія й лейді Бет, зовсім не мала поняття про їх положення.

